

انجمن صنفی علمی و عملی در حوزه فرش دستباف ایران

زرها شوندی (کارشناس ارشد مدیریت در حوزه فرش دستباف)

همانطور که میدانیم "انجمن" به دسته‌ای از مردم گفته می‌شود که به صورت داوطلبانه برای هم اندیشی در یک حوزه گرد هم می‌آیند و "انجمن صنفی"، انجمنی است که در آن افراد گرد هم آمده، دارای پیشه و حرفه یکسانی هستند. بنابراین مهم ترین نکته میان اعضای یک انجمن صنفی در وهله اول انجام فعالیت و حرفه یکسان و سپس داشتن هدف، زبان و دغدغه‌ی مشترک در حوزه کسب و کار خودشان است که با اعتماد به یکدیگر گرد هم آمده اند.

با توجه به اینکه قدمت شکل گیری و ایجاد انجمن های صنفی در ایران، به دوره هخامنشیان بر می‌گردد و از ایران باستان تا به امروز در دوره های مختلف تاریخ ایران، روند ایجاد و توسعه این انجمن ها، تکامل یافته است، امروزه در بیشتر اصناف و کسب و کارها، انجمن های صنفی، ارگان هایی کاربردی و عملیاتی هستند که برای پیشرفت و رونق کسب و کارها پدید می‌آیند. هدف از تشکیل انجمن های صنفی این است که اعضای آن بتوانند نیاز های کسب و کار خود را کشف کنند، خواسته های خود را بیان کنند، در راستای رسیدن به خواسته های خود، طرح ها و برنامه های علمی و کاربردی را پیاده سازی کنند و در نهایت با تدوین شیوه نامه ها و دستورالعمل های عملیاتی، به هدف مطلوب و نهایی که بهبود وضعیت کنونی کسب و کارشان و توسعه و ارتقای آن است، برسند.

حالا اگر بخواهیم در مورد **انجمن صنفی در حوزه فرش دستباف ایران** سخن بگوییم، منظور ما یک گروهی از فعالان حوزه فرش دستباف است که با گرد هم آمدن، یک انجمنی را تشکیل می‌دهند که تنها یک دغدغه دارند و آن هم توسعه و ارتقا فرش دستباف ایرانی است. با توجه به مشکلات متعددی که در حوزه فرش دستباف ایران وجود دارد، انجمن های صنفی در این حوزه می‌توانند بسیار کاربردی و موثر باشند. اما در اینجا یک سوال مهم مطرح می‌شود که فعالیت این انجمن باید چگونه باشد که نه تنها مانند ارگان های مربوطه ی دیگر مسکوت و بی‌ثمر نباشد، بلکه برای حوزه کسب و کار فرش دستباف ایرانی کارساز و سودمند باشد.

باتوجه به مشکلات و چالش های کنونی فرش دستباف و نسبت به افکار و رفتار های حاکم در بازار فرش امروزی، و تحقیقات و پژوهش های انجام شده در این زمینه، **هفت اصل** برای داشتن انجمنی فعال، پویا و عملیاتی در حوزه فرش دستباف پیشنهاد می‌گردد که در صورت رعایت آنها میتوان شاهد نتایج موثری بود.

اصل اول: با توجه به پراکندگی عقاید و طرز فکر ناهمگونی که در بازار فرش دستباف شایع است، در وهله اول می‌بایست کسانی که در یک انجمن گرد هم می‌آیند، دارای یک **خط فکر یکسان** باشند. یعنی یک دغدغه مشترک داشته باشند و اهداف آن ها هم سو باشد. داشتن زبان مشترک و طرز فکر یکسان، راه رسیدن به اهداف را آسانتر می‌کند. این اولین و اساسی ترین اصل است چرا که اگر رعایت نشود، بعد از مدت ها شاهد اتلاف وقت، انرژی، هزینه و در نهایت نتیجه بی‌ثمر خواهیم بود. پس در اولین قدم باید افرادی که در انجمن صنفی فرش دستباف گرد هم می‌آیند، از نظر فکری و نگرش هم جهت و هم راستا باشند.

اصل دوم: در گام بعدی باید اعضای انجمن نیاز های صنف فرش دستباف را کشف کنند. یافتن نیاز های فعالان حوزه فرش دستباف، ریشه در **شناخت مسائل و مشکلات موجود** در صنف فرش دستباف دارد. در همان ابتدا اعضای انجمن باید آگاه باشند که برای رفع کدام نیاز و حل کدام مشکل دور هم گرد آمده اند. در کل آنها باید در رابطه با خواسته های خود بیاندیشند و از طریق این جمع خواسته های خود را مطالبه کنند.

اصل سوم: از آنجا که بیشتر فعالان حوزه فرش دستباف این حرفه را تجربی کسب کرده اند، بخش علمی این هنر اصیل، مورد غفلت قرار گرفته است. در صورتی که امروزه بیشتر صنایع در دنیا، مشکلات و مسائل خود را با تکنیک های علمی و پژوهشی حل می کنند. از این رو بهتر است برای حل مسائل، **توجه به هر دو بُعد علمی و تجربی** را مهم شمرد. از این رو بهتر است علاوه بر بررسی تجربیات فعالان حوزه فرش، از دانش اساتید و مشاورانی که در فضای آکادمیک مشغول به فعالیت هستند نیز استفاده نمود و یا به صورت کاملا علمی تحقیق و پژوهش انجام داد و حتی گاهی نیاز است حوزه های کاری دیگر و صنایع مشابه را نیز مورد توجه قرار داد.

اصل چهارم: بعد از شناخت نیازها و الویت بندی خواسته ها و همچنین بررسی راه حل های موجود از هر دو وجه علمی و تجربی، **برنامه ریزی** مهم ترین گام است. برنامه ریزی و پیاده کردن طرح و برنامه، افراد را وادار به اجرای آن می کند و همچنین انجام وظایف را امکان پذیر تر می نماید.

اصل پنجم: زمانیکه برنامه ای در دست داریم تنها یک اصل بعد از آن اهمیت دارد و آن هم **اجرا و پیاده سازی** است. هم اندیشی و گردهمایی، بدون اجرا، سخن بی عملی است که فاقد ارزش است. نقصانی که تا به امروز در بیشتر ارگان ها و سازمانهای مختلف فرش دستباف شاهد آن بوده ایم، گفتار بدون عمل است که موجب درجا زدن و ترقی نکردن شده است. پس باید وارد عمل شد و یک به یک برنامه ها و طرح ها را عملی کرد. در این جا این نکته حائز اهمیت است که اجرای یکباره ی یک طرح به معنی صد در صد موفق بودن در آن نیست. چرا که اجرا باید همراه با آزمون و خطا باشد تا بتواند در نهایت منجر به نتایج کارسازی شود.

اصل ششم: پر واضح است که **نتیجه گیری و برداشت**، از اصول پایانی هر کار است. انجام فعالیت های مستمر بدون خروجی و برداشت آخر، بی فایده می باشد. پس هر فعالیتی که انجام می شود در آخر باید منجر به نتایج قطعی شود و در اصل، فعالیت ها باید نتیجه محور باشد تا بتوان آن را در ابعاد گسترده تر پیاده سازی نمود و نیاز و مشکل یافته شده را رفع کرد. پس جمع و یکپارچه سازی و استفاده از نتایج در توسعه روش ها، سیستم ها و اصلاحات جدید یکی از مهم ترین اصول هر انجمن می باشد.

اصل هفتم: تداوم و استمرار آخرین اصل است. به طور کلی اجرای تمامی شش اصل فوق می بایست همیشگی باشد و همیشه انجام امور فوق در حوزه های مختلف و پروژه های گوناگون پیاده سازی شود تا منجر به بقا و ماندگاری انجمن گردد. پس به یاد داشته باشیم که هم سو بودن افکار، توجه به نیازها و خواسته ها، بررسی راهکارهای علمی و عملیاتی، برنامه ریزی، اجرا و نتیجه گیری، در صورت تکرار و تداوم می تواند منجر به داشتن یک انجمنی پویا، مفید و کارساز شود.

در پایان می توان گفت انجمن صنفی در حوزه فرش دستباف می تواند با رعایت هفت اصل فوق، برای بهبود شرایط کنونی و در جهت توسعه و ارتقای حوزه فرش دستباف، شیوه نامه ها و آیین نامه های عملیاتی سازگار با صنف خود تدوین و سپس اجرا نماید و از طریق این شیوه نامه ها یک به یک مسائل موجود در حوزه فرش دستباف را حل نموده و در آینده با چالش های احتمالی در بازار های ملی و بین المللی مقابله نماید.